

РЕШЕНИЕ

№ 131

гр. Девин, 30.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ДЕВИН в публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Илияна Р. Ферева - Зелева

при участието на секретаря Диана Ал. Стоева
като разгледа докладваното от Илияна Р. Ферева - Зелева Гражданско дело № 20235410100289 по описа за 2023 година

Производството е образувано по предявен иск, на основание чл.124 ГПК, във връзка с чл.26, ал.1, предл. I, II и III ЗЗД, във връзка с чл.22, чл.11 и чл.19 ЗПК, във връзка с чл.143 ЗЗП и чл.55, ал.1, предложение първо ЗЗД.

Образувано е по искова молба от Д. Р. Х., с ЕГН *****, от гр. Д., общ. Д., обл. Смолян, ул. К. П. В. № **, чрез пълномощник Еднолично адвокатско дружество „Д. М.“, с адрес на упражняване на дейността гр. С., бул. А. С. № *** - *, ет. *, оф. **, представлявано от управителя Д. М. М. **против** „С. – К.“ АД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление гр. Ш., пл. О. № **Б, представлявано от С. Н. Т., с искане при условията на евентуално обективно съединяване на искове:

1) Да се прогласи нищожността на Договор № 726*/25.08.2021г. за потребителски кредит (ДПК), на основание чл.22, във връзка с чл.11, ал.1, т.9 ЗПК, вр. чл.26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, поради противоречие на ГЛП за възнаградителната лихва с добрите нрави, като надвишаваща трикратния размер на законната лихва за необезпечени заеми, респ. двукратния размер на законната лихва за обезпечени заеми.

2) 2.1 При условията на евентуалност, ако съдът, приеме договора за валиден и действителен, да обяви нищожност на отделните клаузи на основание чл.26, ал.1, пр.1 ЗЗД поради нарушение на закона; чл.26, ал.1, пр.2 ЗЗД поради нарушаване на добрите нрави, респективно на основание чл.146 ЗЗД поради неравноправност, като обяви недействителността на чл.27 ДПК № 726*/25.08.2021г., сключен между Д. Р. Х., с ЕГН *****, от гр. Д., общ. Д., обл. Смолян, ул. К. П. В. № ** и „С. – К.“ АД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление гр. Ш., пл. О. № **Б, представлявано от С. Н. Т., предвиждаща заплащането на неустойка в размер на 0,9 % от стойността на усвоената сума на ден, като нищожна, на основание чл.26, ал.1 ЗЗД, във

връзка с чл.22, във връзка с чл.11, чл.19 ЗПК и чл.143, ал.1 ЗЗП и

2.2 Да осъди, на основание чл.23, във връзка с чл.22 от ЗПК, във връзка с чл.55, ал.1, предложение първо ЗЗД ответника С. – К.“ АД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление гр. Ш., пл. О. № **Б, представлявано от С. Н. Т. да заплати на Д. Р. Х., с ЕГН *****, от гр. Д., общ. Д., обл. Смолян, ул. К. П. В. № ** сумата в размер на 2 404.52 лева, която сума е формирана от сбора на недължимо платени такси 695.08 лева и сумата в размер на 1 709.44 лева – неустойка (изменение на иска, допуснато с протоколно определение № 282/02.11.2023г.), представляваща недължимо платени суми по потребителски кредит № 726*, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозирание на настоящата искова молба – 02.08.2023г. до окончателното ѝ изплащане. Претендира за присъждане на сторените разноси по делото, включително адвокатско възнаграждение за всеки предявен иск по чл.38 Задв.

Ищцата твърди, че на 25.08.2021г. между нея и ответника е сключен договор за потребителски кредит от разстояние № 726*, по силата на който е бил отпуснат заем в размер от 2 000.00 лева, платим с 9 бр. месечни вноски, с 36 % лихва и годишен процент на разходите 42.58%, а размерът на общата сума, която следва да върне е 2 479.46 лева. В чл.17, ал.1 от процесния договор е уговорено, че страните се съгласяват договорът за заем да бъде обезпечен с гарант - отговарящ на условията, посочени в ОУ за доход или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита. В чл.27 страните са уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението си по чл. 17 от договора, а именно да представи обезпечение в срока по предходната алинея, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 0.9% от стойността на усвоения кредит, като в договора е уговорено, че страните се съгласяват, че при непредставяне на договореното обезпечение, вредите се изчисляват в посочените размери. Неустойката се заплаща от Заемотеля разсрочено, заедно с всяка от погасителните вноски, в общ размер на 1 742.02 лева, поради неизпълнение на задължението в чл.17 от договора за представяне на обезпечение в срок надлежни поръчители или друг вид обезпечение, съгласно условията в процесния договор. При начислена неустойка размерът на месечната погасителна вноска става 351.79 лева, а общата дължима сума от ищцата 4 221.48 лева. Ищцата твърди, че е погасила изцяло задължението си по така сключения договор за кредит, но същият е нищожен поради сключването му при неспазена форма, съгласно чл.10, ал.1, във връзка с чл.22 ЗПК – договорът не е написан по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт не по-малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора. Не ѝ е предоставено копие от процесния договор, както и преддоговорна информация, общи условия и СЕФ. Договорът няма съдържание, съгласно чл.22 ЗПК, във връзка с чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, поради липса на ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита, а именно кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият в договора ГПР, което е в пряко противоречие с императивните изисквания на чл.19, ал.1, във връзка с чл.10, ал.2 и чл.10а, ал.2 и ал.4 от ЗПК. Съгласно Решение от 20.09.2018г. по дело С-448/2017г. на СЕС „На не посочване на ГПР в договор за кредит трябва да се приравни ситуацията, в която в

договора се съдържа само математическа формула за изчисляването на този ГПР, без обаче да предоставя необходимите за това изчисляване данни. В подобна ситуация не може да се счете, че потребителят е напълно запознат с условията по бъдещото изпълнение на подписания договор към момента на сключването му и следователно, че разполага с всички данни, които могат да имат отражение върху обхвата на задължението му“. Размерът на ГПР е над допустимия в чл.19, ал.4 от ЗПК. В процесния договор е уговорено, че заемателят се задължава да осигури действието на две физически лица, изразяващо се в поемане на солидарно задължение в полза на Заемодателя за връщането на всички дължими погасителни вноски, лихви, разходи и неустойки, което да отговаря на условията, посочени в договора. В процесния договор е уговорено, че в случай, че Заемателят не предостави посоченото в договора обезпечение в тридневен срок от сключването му, Заемателят дължи на Заемодателя неустойка в почти двойно по-голям размер на главницата, която ще бъде заплащана на части, съгласно предоставения погасителен план. Неустойка за неизпълнение на задължение, което не е свързано пряко с претърпени вреди (няма данни за ответника да са настъпили вреди от непредоставянето на обезпечение) е типичен пример за неустойка, която накърнява добрите нрави, тъй като излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване (в този смисъл е и т. 3 от Тълкувателно решение № 1/15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ВКС). Поддържа още, че е налице заобикаляне на закона по смисъла на чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД. Разпоредбата на чл.33, ал.1 от ЗПК предвижда, че при забава на потребител, кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забава. Клаузата е неравноправна и нищожна, на основание чл.143, ал.2, т.5 от ЗЗП, тъй като същата задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано висока неустойка. Също така счита, че тази клауза не е индивидуално уговорена, съгласно чл.146 ЗЗП. Нарушени са императивните правила на чл.19, ал.1, във връзка с чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, тъй като ГПР не включва разхода за „неустойка“, поради което не е реално прилаганият в отношенията между страните, а това представлява „заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.68д, ал.1 и ал.2, т.1 от ЗЗП, както и по смисъла на правото на ЕС - Решение от 15.03.2012 г. по дело (2-453/10 на СЕС, във връзка с член 6, §1 от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители.

Евентуално, ако съдът приеме договора за валиден и действителен, смята, че са нищожни отделните клаузи от процесния договор на основание чл.26, ал.1, пр.1 от ЗЗД, поради нарушение на закона чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД и на добрите нрави, респективно на основание чл.146 ЗЗП, поради неравноправност, поради което моли съда да прогласи недействителността на клаузата, предвидена в чл.27 от Договор за паричен заем № 726*/25.08.2021г., на основание чл.26, ал.1 ЗЗД, във връзка с чл.22, във връзка с чл.11, чл.19 ЗПК., както и по чл.143, ал.1 ЗЗП и на основание чл.55, ал.1, предложение 3ЗД да осъди ответника да върне сума в размер на 2 404.52 лева, която сума е формирана от сбора на недължимо платените 695.08 лева - най-различни такси и сумата в размер на 1 709.44 лева – неустойка, представляваща

недължимо платени суми по ДПК № 726*, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба – 02.08.2023г. до окончателното ѝ изплащане. Претендира за присъждане на направените по делото съдебни и деловодни разноски, включително адвокатско възнаграждение.

В срока по чл.131 ГПК от ответника, чрез адв. Хр. Н. е представен писмен отговор, с който оспорва иска. Не оспорва обстоятелствата, че на 25.08.2021г. между ответника „С. - К.“ АД като кредитор и ищеца Д. Х., като потребител по смисъла ЗПК е сключен договор за потребителски кредит, предоставен от разстояние с № 726*, по силата на който кредиторът е предоставил на ищеца заемна сума в размер на 2 000.00 лева, която сума същата е била задължена да върне заедно с дължимото възнаграждение за ползването. На 25.08.2021г., чрез създаденият от ищцата личен профил, е попълнила заявка за кандидатстване за кредит от разстояние, която след одобрението от страна на ответника е изпратен проект на ДПК № 726*/25.08.2021г., с приложение № 2 погасителен план към него, Стандартен Европейски Формуляр (СЕФ) и Общи условия (ОУ), в които се съдържа необходимата договорна информация, а сключване на договора във формата на електронен документ е съобразено изцяло със ЗЕДЕУУ, ЗПФУР, ЗПК и с всички други приложими нормативни документи. Неустойката, представлява самостоятелно съглашение, което в случая е обективизирано в един и същ документ с договора за потребителски кредит, спрямо който се прилагат общите условия на ЗЗД. Размерът на неустойката се определя като процент от заетата сума, като същата се начислява, докато не бъде изпълнено задължението, а това зависи изцяло от волята на заемателя. (Решение № 122 от 18.07.2019г. по гр.д. 3238/2018 г. на ВКС, гр.отд). Неустойката се дължи единствено за периода, в който заемателят реално не е предоставил обезпечение, като ако такова бъде предоставено впоследствие - същата спира да се начислява, т.е тя се дължи единствено при виновно поведение на ищеца. Нищожността, поради противоречие с добрите нрави следва да се преценява към момента на сключване на договора, а не въз основа на размера, получаващ се в резултат неизпълнението. /Решение № 80 от 25.01.2010 г. по в.гр.д. № 1297/2009 г. на Апелативен съд София. ГО, 3 състав/. Съгласно чл.92, ал.2 ЗЗД, както и съдебната практика се приема, че дори неустойката да се приеме за прекомерна, въпреки това тя е действително задължение, което може да бъде намалявано, без обаче да отпада изцяло. Намаляването не цели да установи пълна еквивалентност между неустойката и действително понесените вреди, като този извод се налага от дефинитивно определения и обезпечителен и санкционен характер /в тази насока Решение № 223 от 19.04.2016 г. по т.д. № 3633/2014 г. на ВКС 1 ТО; Решение № 80 от 25.01.2010 г. по в.гр.д. № 1297/2009 г. на Апелативен съд град София, ГО, 3 състав/. С оглед на което, ако се приеме, че същата е прекомерно голяма, нейният размер би следвало да бъде намален и не би следвало цялата клауза да бъде обявена за недействителна. Съгласно ТР от 15.06.2010 г по тълк.д. № № 1 по описа на за 2009 г. на ОСТК „прекомерността на неустойката не я прави, а priori, нищожна, поради накърняване на добрите нрави, като същата следва да се приеме за нищожна, само ако единствената цел, за която е уговорена, излиза извън присъщите и обезпечителна, обезщетителна и санкционна

функции“. Задължението за неустойка, предвидено в ДПК № 726*/25.08.2021г. отговаря на присъщите обезпечителна и обезщетителна функции и не следва да бъде прогласявана за нищожна.

В съдебно заседание ищцата, чрез адв. Д. М., в писмено становище моли съда да уважи предявените искове. Поддържа аргументи, че неустоечната клауза не изпълнява нито една от законово предвидените й функции, а е уговорена с единствената цел да се заобиколят, ограниченията на чл. 19, ал. 4 ЗПК и по този начин кредиторът получи възнаграждение многократно над допустимото под формата на „скрита лихва“. Вноските по тази клауза са предвидени във всяка погасителна вноска по кредита, което увеличава размера на договорната лихва.

Моли съда да уважи иска с правно основание чл. 55 ЗЗД с размер 2 404.52 лева, която сума е формирана от сбора на недължимо платени такси 695.08 лева и сумата в размер на 1 709.44 лева – неустойка, поради липса на основание ответникът да задържи заплатената сума.□

Ответникът „С. К.“ АД, чрез адв. Хр. Н., в писмено становище моли съда да отхвърли иска, като съобрази че дружеството е предоставило на ищеца заемната сума, която той е усвоил. При изчисляване на ГПР са включени единствено предоставената заемна сума по кредита, договореният лихвен процент за възнаградителна лихва и срока, за който следва да се издължи заемната сума. При изчисляването на ГПР е взето в предвид, че страните ще изпълняват добросъвестно своите задължения, поети с договора, което не предполага допускане на други разходи, които да следва да се включат при изчисляването на ГПР, а неустойката не е включена, тъй като този разход, произтича от неизпълнение на договорни задължения. Претендира за сторените разноси по списък по чл. 80 ГПК. Прави възражение за присъждане на разноси по чл.38 ЗАдв., поради недоказани основания за дължимост на адвокатското възнаграждение на това основание.

Съдът, прие от фактическа и правна страна следното:

Няма спор по делото, а и от приложения Договор за потребителски кредит (ДПК) № 726*/25.08.2021г., предоставен от разстояние се установява, че е сключен на 25.08.2021 г., в гр. Ш. между „С. К.“ АД и ищцата, по силата на който съгласно чл.1 ответникът като кредитор е поел задължението да й предостави като потребител паричен заем в общ размер от 2 000.00 лева, при лихвен процент 36%, ГПР 42,58 лева, при общо дължима сума 2 479.46 лева, при срок на погасяване 12 месеца. Съгласно чл. 1.7 информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски са посочени в погасителния план към настоящия договор.

Съгласно чл.17, ал.1 от процесния договор е уговорено задължението на потребителя в срок до 3 дни от сключване на договора да осигури действието на трето физическо лице, изразяващо се в сключване на договор за поръчителство по чл.138 и сл. ЗЗД и в полза на кредитора, с което третото лице се задължава да отговаря за изпълнение на всички задължения на потребителя по настоящия договор, включително за погасяване на главница, лихви и неустойки и други обезщетения. Или да предостави банкова гаранция, съдържащо безусловно и неотменимо изявление на банката

да заплати на кредитора всички задължения на потребителя по настоящия договор в срок от един ден от датата, на която банката е получила писмено искане от страна на кредитора за заплащане на тези задължения. Срокът на банковата гаранция трябва да бъде най-малко 30 дни след падежа на последната вноска. Третото лице поръчител, както и банковата гаранция трябва да отговарят на изискванията на ОУ и се одобрява от кредитора.

В чл.27 страните са уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението си по чл. 17 от договора, а именно да предостави обезпечение в срока по предходната алинея, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 0.9% от стойността на усвоения кредит, като в договора е уговорено, че страните се съгласяват, че непредоставянето на договореното обезпечение причинява вреди на кредитора в посочените размери. Неустойката се заплаща от Заемотеля разсрочено, заедно с всяка от погасителните вноски.

Съгласно приложения Погасителен план към ДПК № 726* са начислени 12 месечни вноски за периода от 25.09.2021г. до 25.08.2022г., за връщане на сума по кредита 2000.00лв. в размер главница плюс лихви 2479,46лв., при годишен лихвен процент 36% и годишен процент на разходите 42,58лв. Срок на кредита в месеци 12м. Размер на месечна фиксирана вноска 351,79лв., при обща сума дължима по договора от главница, възнаградителна лихва и неустойка 4 221.48 лева.

Няма спор между страните, че договорът е сключен от разстояние по реда на ЗПФУР и ЗЕДЕУУ, че ответникът като кредитор е предоставил на ищцата договорения паричен заем на каса на „Изипей“. Сключването на договора е иницирано от ищеца с попълване на електронна заявка за отпускане на кредит на сайта на Дружеството, а след одобрението ѝ между страните е сключен ДПК № 726* от 25.08.2021г., с приложение № 2 Погасителен план, Стандартен Европейски Формуляр (СЕФ) и Общи условия (ОУ).

От приетата по делото ССчЕ, изготвена от в.л. Кр. Г. се установи, от аналитичният регистър на „С. К.“ АД, сметка 522/1111 - кредити на физически лица по партидата на кредит № 726* – Д. Р. Х. е изплатила на дружеството по Договор за паричен заем № 726* в размер на 4 875.00 лева.

По Договор за паричен заем № 726*/25.08.2021г., размера на постъпилите суми за погасяване на начислени задължения на всяко извършено плащане към „С. К.“ АД са както следва: Платена главница общо в размер на 2000.00 лева; Платена неустойка общо в размер на 1 709.44 лева; Платена лихва общо в размер на 470.48 лева; Платени – начислени наказателни лихви, уведомителни СМС за настъпили и просрочени задължения, уведомителни писма за просрочени задължения, такса посещения за просрочени задължения общо в размер на 695.08 лева.

Действителният размер на ГПР по Договор за паричен заем № 726*, с начислената неустойка е в размер на 422.53%.

Ищцата е внесла сумата 4 875.00 лева, с която сума е погасила изцяло задължението, договорено в чл.1, ал.5 и по погасителен план за погасяване на главница и лихви 2 479.46 лева.

Ищцата оспорва процесния договор с доводи за нищожност, поради противоречия, свеждащи се до сключване на договора в нарушения на императивната норма на чл.22 ЗПК, във връзка с чл.10 ЗПК, във връзка с чл.11, ал. 1, т.10 ЗПК.

Съгласно Чл. 22. (Доп. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен.

Съгласно чл.11, ал.1 ЗКИ Договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа: т.9 лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; т.10 годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Съгласно § 1, т.1 ЗКИ По смисъла на този закон: 1. "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси; 2. "Обща сума, дължима от потребителя" е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя; 3. "Общ размер на кредита" е максималният размер (лимит) или общата сума, предоставена по договора за кредит.

Спрямо процесния договор за кредит е приложим Закона за потребителския кредит, тъй като ищцата има качеството на потребител, по смисъла на §13, т.1 от ДР на ЗПК.

В исковата молба са наведени твърдения за недействителността на ДПК № 726* на основание чл.11, ал.1 т.9, във връзка с чл.22 ЗПК – поради противоречие на уговорената възнаградителна лихва с добрите нрави.

Съдът не констатира нарушения при договаряне на размера на възнаградителната лихва при договорен лихвен процент 36% и ГПР 42,58%, при предоставен кредит 2 000.00 лева и общо дължима сума 2 479.46 лева, поради това е неоснователен иска за обявяване изцяло за недействителен сключения между страните ДПК № 726*. В гл.6, чл.20 - чл.24 ЗПК изчерпателно са изброени основанията за недействителност на договора за потребителски кредит, като съдът не открива при преценка на съдържанието на целия договор нарушения на чл.11, ал.1, т.9 ЗПК, тъй като в съдържанието му има ясно и недвусмислено е посочен размер на предоставения кредит и общо дължима сума, при посочен ГПР, изчислени към момента на сключване

на договора за кредит. В чл.1 т.7 е посочена информация за размера, броя и периодичността на датите на погасителните вноски (12 бр. дължими на 25.09.2021г. – 133.79 лева; 25.10.2021г. – 141.83 лева; 25.11.2021г. – 150.99 лева; 25.12.2021г. – 161.42 лева; 25.01.2022г. – 173.31 лева; 25.02.2022г. – 186.85 лева; 25.03.2022г. – 202.26 лева; 25.04.2022г. – 219.83 лева; 25.05.2022г. – 239.83 лева; 25.06.2022г. – 262.61 лева; 25.07.2022г. – 288.56 лева; 25.08.2022г. – 318.12 лева.) Размерът на договорената възнаградителна лихва е: 25.09.2021г. - 60.00лв.; 25.10.2021г. - 84,04лв.; 25.11.2021г. - 55,26лв.; 25.12.2021г. - 52,39лв.; 25.01.2022г. - 49,12лв.; 25.02.2022г. - 45,40лв.; 25.03.2022г. - 41,15лв.; 25.04.2022г. - 36,32лв.; 25.05.2022г. - 30,81лв.; 25.06.2022г. - 24,54лв.; 25.07.2022г. - 17,40лв.; 25.08.2022г. - 09.27лв., при общ размер 479,48лв., не е в нарушение на чл.19, ал.4 ЗПК, при фиксиран лихвен процент 36 % годишно, при който не е необходимо да се посочват условията за прилагането му, при приложен срок, за който ще е валиден договора и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора. При договорен необезпечен кредит и фиксиран за целия период от договора лихвен процент, не е необходимо да се посочват условията за прилагането му.

Искът за нищожност на ДПК № 726*, на основание чл.26, ал.1, предл. второ, във връзка с чл.11, ал.1, т.9, във връзка с чл.22 ЗПК е неоснователен, поради което съдът дължи произнасяне по иска, предявен в условия на евентуалност за нищожност на клаузата на чл.27 от договора, на основание чл.26, ал.1, във връзка с чл.19 ЗПК, във връзка с чл.143, ал.1 ЗЗП.

Съгласно чл.26 ал.4 ЗЗД нищожността на отделни части от договора не влече нищожност на договора, когато те могат да бъдат заместени по право от повелителни разпоредби на закона. При неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение по чл.17 от договора, съгласно чл.27 от договора е начислена неустойка в размер 1 742.02 лева, която по размер при предоставен кредит 2 000.00 лева води до оскъпяване на кредитния ресурс, със 87,10% и е поставена в зависимост от неизпълнение на задължението от потребителя да предостави обезпечение в рамките на 3 дни от сключване на договора, съгласно чл.17 и води до промяна на ГПР, което е в пряко нарушение на чл.19, ал.4 ЗПК. Според императивната разпоредба на чл.19, ал. 4 ЗПК, ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с ПМС. Съгласно чл.19, ал.5 Клаузи в договора, надвишаващи определените по ал.4, се считат за нищожни. Ал.(6) При плащания по договори, съдържащи клаузи, които са обявени за нищожни по ал. 5, надвзетите средства над прага по ал.4 се удържат при последващи плащания по кредита. Неустойката, съгласно чл.27, във връзка с чл.17 от договора за неизпълнение на задължение, излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване (т.3 от Тълкувателно решение № 1/15.06.2010 г. пот. д. № 21/2009 г. на ВКС).

Съгласно Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити, преамбюл (18) Потребителите следва да бъдат защитени от „нелоялни или подвеждащи“ практики, в съответствие с Директива

2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. Потребителите, следва да получават адекватна информация относно условията и стойността на кредита и относно техните задължения, преди да бъде сключен договорът за кредит, която те могат да вземат със себе си и да обмислят. Тази информация следва да включва по-специално годишния процент на разходите, приложим за кредита, лихвения процент, периодичността на вноските и обичайния метод на изчисление за съответния потребителски кредит.

Съгласно чл.6, пар. 1 от Директива 2005/29/ЕО на ЕП и Съвета от 11.05.2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар: „Заблуждаваща е тази търговска практика, която съдържа невярна информация и следователно е невярна, или по някакъв начин, включително когато посредством цялостното представяне заблуждава или е възможно да заблуди средният потребител, дори и ако съдържащата се в нея информация е фактически точна, по отношение на един или повече от посочените по-долу елементи, и във всички случаи подтиква или е възможно да подтикне потребителя да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел“.

Съгласно чл.21, ал.1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на този закон е нищожна. В чл.1 ДПК е посочена общата сума дължима от потребителя 2 479.46 лева, а неустойката по чл.27 от договора за неизпълнение на задължението по чл.17 води до промяна на така посочената за дължима сума по договора. Приложената практика е заблуждаваща, съгласно чл.68д, ал.1 ЗЗП, тъй като съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща, поради това, че е в състояние да въведе в заблуждение средния потребител.

Клаузата на чл.27 от договора е недействителна, на основание чл.26, ал.1, предложение първо, второ и трето ЗЗД, поради противоречието и с императивните норми на чл.21, ал.1, във вр. с чл.19, ал.4 и ал.5 ЗПК и е неравноправна по смисъла на чл.143, ал.2, т.5 ЗЗП. Клаузата предвижда неустойка в размер на 0,9% от стойността на усвоената сума на ден, през който потребителят не е предоставил обезпечение по чл.17 от договора, а в погасителния план са начислени 12 месечни вноски в общ размер 1 742.02 лева при непредоставена гаранция. Тази неустойка води до увеличаване на общо дължимата сума и е заобикаляне на ограничението на чл.19, ал.4 ЗПК по отношение на установения максимален размер на ГПР.

Иска за нищожност на чл.27 ДПК № 726*/25.08.2021г., поради заобикаляне на закона, на основание чл.21 ал.1 предл. второ, във връзка с чл.19, ал. 4 ЗПК е основателен. Тази недействителност е налице от момента на сключване на договора и в тази част, съгласно чл. 26, ал. 1, във вр. с ал. 4 ЗЗД договорът не поражда действие.

Неустойката не е включена, съгласно чл.11, ал.1, т.9 и т.10 ЗПК, във връзка с чл.19 ЗПК, при изчисляване на годишния процент на разходите. Клаузата е неравноправна по смисъла на чл.143, ал.2, т.5 Закон за защита на потребителите (ЗЗП) и чл.147, ал.1 ЗЗП, противоречи на добрите нрави и добрите търговски практики, тъй като е уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително

неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя, като задължава последния, при неизпълнение на негови задължения, да осигури обезпечение, да заплати необосновано високо обезщетение (чл.143, т.5 ЗЗП). Наред с изложеното, същата не е формулирана по ясен и недвусмислен начин съгласно чл.147, ал.1 от ЗЗП, като в това число и клаузата не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора по смисъла на чл.143, ал.2, т.19 от ЗЗП. Посочването в договора за кредит на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация и следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика, съгласно чл.68г, ал.4 ЗЗП, във вр. с чл.68д, ал.1 ЗЗП. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл.19, ал.4 ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключването на договора.

Предвид изложените съображения ще следва да се уважи иска за установяване в отношенията между страните, че чл.27 от сключеният между тях Договор № 726*/25.08.2021г. е нищожна, поради противоречие със закона или го заобикаля, включително поради противоречие с добрите нрави, на основание чл.26 ал.1, във връзка с чл.21, ал.1, чл.19, ал.4 и ал.5 ЗПК и е неравноправна на основание чл.143, ал.2, т.5 и т.19 ЗЗП, във връзка с чл.146 ЗЗП.

Съгласно чл.34 ЗЗД Когато договорът бъде признат за нищожен или бъде унищожен, всяка от страните трябва да върне на другата страна всичко, което е получила от нея.

|Според чл.55, ал.1 ЗЗД - който е получил нещо без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, е длъжен да го върне. Нищожната клауза е равностойна на липсващо основание за получаване на дадена облага и касае всички плащания, извършени на това основание по договора, поради което при върната сума от ищцата 4 875.00 лева и дължима 2 479.46 лева, на връщане подлежи разликата от 2 395.54 лева. (Постановление № 1 от 28.05.1979 г. по гр. д. № 1/79 г., Пленум на ВС).

Ето защо основателен е иска на основание чл.55, ал.1, предл. първо ЗЗД ответникът да заплати на ищцата сумата 2 395.54лв., която представлява надвесена сума над договорената общо дължима сума в чл.1, ал.5 от договора 2479,46лв., формира от начислени и недължими такси и неустойка в размер на 1 709.44 лева, на основание чл.27 ДПК 726*, сключен между страните, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда – 02.08.2023г. до окончателното изплащане на вземането и се присъдят сторените разноси по списъка по чл.80 ГПК – 650.00 лева адв. възнаграждение, според уважения иск, на основание чл.38, ал.1, т.2 ЗЗД; 146,18 лева държавна такса и 400.00 лева за експертиза.

Неоснователно е възражението за недължимост на адв. възнаграждение при условията на чл.38 Задв., тъй като принципът на чл. 36, ал. 1 ЗА е че адвокатът има право на възнаграждение за своя труд, а размерът му се определя от съда по императивната разпоредба на чл. 38, ал. 2 в рамките на предвидения минимум в Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна

да го заплати, в случаите по ал. 1 на предоставена безплатна адвокатска помощ и съдействие, на материално затруднени лица. (Определение № 515/02.10.2015 г. по ч. гр. д. № 2340/2015 г. на ВКС и Определение № 163/13.06.2016 г. по ч. гр. д. № 2266/2016 г. на ВКС). Правото за получаване на адв. възнаграждение е обусловено от осъществена правна помощ, договорена по чл.38 и липса на данни, които да оспорват предоставена правна помощ по договор за правна помощ и съдействие, в който е отразено процесуално представителство в условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв и пълномощно, а размерът на дължимото възнаграждение е в съответствие с предвиденото в чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1/ 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, с начислено ДДС в размер 650.00лв.

Мотивиран от изложените съображения, Девинският районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения иск на основание чл.124 ГПК, във връзка с чл.26, ал.1, във връзка с чл.21, ал.1, чл.19, ал.4 и ал.5 ЗПК, във връзка с чл.143, ал.2, т.5 и т.19 ЗЗП, във връзка с чл.146 ЗЗП от Д. Р. Х., с ЕГН *****, от гр. Д., общ. Д., обл. Смолян, ул. К. П. В. № **, чрез пълномощник Еднолично адвокатско дружество „Д. М.“, с адрес на упражняване на дейността гр. С., бул. А. С. № *** - *, ет. *, оф. **, представлявано от управителя Д. М. М. **против** С. – К.“ АД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление гр. Ш., пл. О. № **Б, представлявано от С. Н. Т., че клаузата на чл.27 от сключеният между тях Договор № 726*/25.08.2021г. за потребителски кредит, предоставен от разстояние, предвиждаща неустойка при неизпълнение на задължение по чл.17 за предоставяне на обезпечение в размер на 0.9% от стойността на усвоения кредит, за всеки ден за който не е предоставено договореното обезпечение, като неизпълнението на задължението, причинява вреди в размер на договорената неустойка, поради противоречие на клаузата с императивни разпоредби на чл.21, ал.1, чл.19, ал.4 и ал.5 ЗПК и е неправомерна на основание чл.143, ал.2, т.5 и т.19 ЗЗП, във връзка с чл.146 ЗЗП, съответно е в противоречие с добрите нрави.

ОТХВЪРЛЯ предявения иск на основание чл.124 ГПК, във връзка с чл.26, ал.1, пр.1, пр.2 ЗЗД, във връзка с чл.11, ал.1, т.9, във връзка с чл.22 ЗПК от Д. Р. Х., с ЕГН *****, от гр. Д., общ. Д., обл. Смолян, ул. К. П. В. № **, чрез пълномощник Еднолично адвокатско дружество „Д. М.“, с адрес на упражняване на дейността гр. С., бул. А. С. № *** - *, ет. *, оф. **, представлявано от управителя Д. М. М. **против** „С. – К.“ АД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление гр. Ш., пл. О. № **Б, представлявано от С. Н. Т. за прогласяване нищожността на Договор за паричен заем № 726*/25.08.2021г., сключен с ответното дружество „С. К.“ АД, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА „С. – К.“ АД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление гр. Ш., пл. О. № **Б, представлявано от С. Н. Т. **да заплати на** Д. Р. Х., с ЕГН *****, от гр. Д., общ. Д., обл. Смолян, ул. К. П. В. № **, с

чрез пълномощник Еднолично адвокатско дружество „Д. М.“, с адрес на упражняване на дейността гр. С., бул. А. С. № *** - *, ет. *, оф. **, представлявано от управителя Д. М. М., на основание чл.23, във връзка с чл.22 от ЗПК, във връзка с чл.55, ал.1, предложение първо ЗЗД сумата в размер на **2 395.54 лева**, представляваща недължимо платени суми по потребителски кредит № 726*, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба – 02.08.2023г. до окончателното ѝ изплащане.

Отхвърля иска на основание чл.34 ЗЗД, във връзка с чл.55, ал.1, предл. първо ЗЗД за разликата от 2 395.54 лева до предявения размер от 2 404.52 лева, като неоснователен.

ОСЪЖДА „С. – К.“ АД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление гр. Ш., пл. О. № **Б, представлявано от С. Н. Т. да заплати на Д. Р. Х., с ЕГН *****, от гр. Д., общ. Д., обл. Смолян, ул. К. П. В. № **, чрез пълномощник Еднолично адвокатско дружество „Д. М.“, с адрес на упражняване на дейността гр. С., бул. А. С. № *** - *, ет. *, оф. **, представлявано от управителя Д. М. М. разноси по делото в размер 1196,18 лева, от които по списъка по чл.80 ГПК – 146,18 лева ДТ; 400.00 лева за ССчЕ; 650.00лв., на основание чл.38 ал.1 т.2 ЗАдвокатурата, във вр. с чл.7, ал.2 Наредба № 1/09.07.2004г. за МПРАВ.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва от страните пред Окръжен съд - Смолян в двуседмичен срок, считано от връчването му.

Съдия при Районен съд – Девин: _____